

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ
STREDISKO
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

Práva LGBTI+ osôb na Slovensku a aktivity Slovenského národného strediska pre ľudské práva

InKonferencia 2023

Zuzana Pavlíčková, 30.01.2023

SLOVENSKE NARODNE
STREDISKO
PRE LUDSKE PRAVA

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

- zriadené zákonom č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva
- vnútroštátna inštitúcia pre ľudské práva (NHRI) a orgán pre rovnaké zaobchádzanie (equality body)
- zriadené a financované štátom ale funguje na princípe nezávislosti
- jednou z kľúčových úloh je prispievať k šíreniu tolerancie v spoločnosti
- sexuálna orientácia a rodová identita = chránené dôvody podľa antidiskriminačného zákona

Najväčšie výzvy v ochrane práv LGBTI+ osôb na Slovensku

- LGBTI+ práva sa stali predmetom hodnotového a politického boja
- LGBTI+ práva sú ľudské práva a v otázkach ľudských práv nemožno robiť kompromisy a hľadať minimalistické riešenia
- absencia jasného strategického cielenia na úrovni legislatívy a politik smerom k zabezpečeniu napĺňania garantovaných práv a posilňovaniu ich uplatniteľnosti (nenaplnenie záväzku prijať akčný plán pre práva LGBTI+ osôb)

Najväčšie výzvy v ochrane práv LGBTI+ osôb na Slovensku

- Status quo v téme sa neposúva smerom k naplňaniu záväzkov, alebo naopak je narušený smerom k obmedzovaniu a porušovaniu práv tejto skupiny osôb, a to:
 - teroristickým útokom na queer komunitu na Zámockej ulici
 - odmietaním rodovej identity ako chráneného dôvodu
 - opakovanými legislatívnymi pokusmi o obmedzovanie práv LGBTI+ osôb a ich stigmatizáciou
 - pozastavením účinnosti Odborného usmernenia MZ SR k tranzíciám
 - absenciou právneho rámca spolužitia osôb rovnakého pohlavia (+predkladané nedostatočné „kompromisné“ návrhy)

Najväčšie výzvy v ochrane práv LGBTI+ osôb na Slovensku

- úloha justície – nastaviť jasné hranice, keď prax zlyháva
 - Rozhodnutie Krajského súdu v Žiline v prípade uznania partnerstva, rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu k podmienkam tranzície
- úloha médií (spoločensky zodpovedné informovanie)
- aktivity súkromného sektora
- zodpovednosť za verejný diskurz (verejne činné a mienkotvorné osoby)
- verejná mienka

Najväčšie výzvy v ochrane práv LGBTI+ osôb na Slovensku

- Prieskum FRA (2019)
 - 27 % respondentov a respondentiek pociťuje za posledných 5 rokov rovnakú mieru predsudkov a intolerancie
 - 66 % si myslí, že vláda nereaguje adekvátne na požiadavky bezpečnosti LGBTI osôb v krajine
- Eurobarometer o diskriminácii, EK (2019)
 - 59 % respondentov za SVK uviedlo, že nesúhlasia s tvrdením, že LGB osoby by mali mať rovnaké práva ako heterosexuálne osoby
 - Iba 29 % uviedlo, že nie je nič zlé na sexuálnych vzťahoch osôb rovnakého pohlavia
- AKO (2019), FOCUS (2015)
 - Podpora zavedenia životného partnerstva u väčšiny spoločnosti a narastá (z 50,4 % na 57 %)

Aktivity Strediska

- Reportovanie ľudskoprávnym orgánom a mechanizmom
 - 3. cyklus UPR (2018/2019)
 - Komisarčka Rady Európy pre ľudské práva (november 2022)
 - Správa o právnom štáte (2021, 2022, 2023)
 - Nezávislý expert OSN pre ochranu pred násilím a diskrimináciou z dôvodu sexuálnej orientácie a rodovej identity (január 2023)
 - Správa z monitoringu nenávistných trestných činov a trestných činov extrémizmu za rok 2022

Aktivity Strediska

- Advokácia
 - Rokovania s Národnou transfúznou stanicou
 - darcovstvo krvi gejmi
 - na základe podnetu Iniciatívy inakost
 - Dopyt MS SR v kontexte medializovaného návrhu úpravy vybraných otázok spolužitia osôb rovnakého pohlavia
 - január 2023
 - reakcia na rozsudok Veľkej komory ESLP v prípade Fedotova proti Rusku
 - absencia osobitného právneho rámca na úpravu spolužitia párov rovnakého pohlavia

Aktivity Strediska

- Komunikácia smerom navonok s cieľom šírenia tolerancie a rešpektovania ľudských práv, vnášanie odborných argumentov do diskusie
 - séria podcastov počas dúhového Pride mesiaca 2022
 - vyjadrenia na podporu komunity
 - stanoviská do médií
 - podpora iniciatív a kampaní
- iné
 - vzdelávanie v oblasti manažmentu diverzity a rovnakého zaobchádzania
 - Index diverzity ako samohodnotiaci nástroj na meranie úrovne diverzity na pracovisku

Plánované aktivity na rok 2023

- **Správa** o dodržiavaní ľudských práv a zásady rovnakého zaobchádzania za rok 2022
- **prieskum** o demokratickom priestore pre LGBTI+ obhajcov ľudských práv
- **komparatívna analýza** štandardov, judikatúry a praxe v oblasti darovania krvi gejmí
- participácia na **legislatívnych návrhoch**
- mainstreaming témy v rámci zahraničného **reportovania**
- **komunikácia** tolerancie, rovnosti a dodržiavania základných práv LGBTI+ osôb na Slovensku

all human beings are born free and equal in dignity and rights

DREVO

Vyavřka

phobany

Mc Kebab

z

Velka no Prich

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ
STREDISKO
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

Ďakujem za pozornosť

facebook.com/StrediskoPreLudskePrava

instagram.com/StrediskoPreLudskePrava

www.snslp.sk